

nastane, ko nemila smrt pobere predobro mater iz hiše in kmalu potem položi še huda bolezen očeta na postelj. Šibka deklica, že po naravi bolehna, mora očetu streči in vse drugo sama opraviti; pa trudi se tako dolgo, dokler ne omaga — roka ji otpne.

Beda je čim dalje večja, pomoči pa od nikoder. Slednjič ne preostaja drugega, kakor iti prosit — beračit! — Bolni oče ji nikakor noče dovoliti, češ, da bi bilo to prevelika sramota za hišo. A sveta hčerka ga prepriča, da to pač ni nič sramotnega, če je kdo ubog brez lastnega zadolženja, in tako dolgo pregovarja, da ji slednjič dovoli, naj gre prosit v božjem imenu, in ji podeli za to težko delo očetovski blagoslov. Pa res je bilo težko delo. Mnogo krivic in zaničevanja je morala pretrpeti; a mirno in krotko je prestala vse zmerjanje in očitanje ter očetu ni črkice povedala, da bi ga ne žalostila. Ko pa oče ozdravi, takoj neha prositi, zakaj kadar si je mogoče z delom kruh služiti, je beračenje grešna goljufija.

Ljuba mladina, dvoje si zapomni gledé prosjaštva. Skrbi takoj iz prvih let, da se kaj prida naučiš in si z lepim vedenjem pridobiš dobro ime ali »kredit« pri ljudeh, da ti bo pozneje mogoče pošteno izhajati, v katerikoli stan te pokliče Gospod, zakaj kdor je »v milosti pri Bogu«, ta je navadno tudi »v milosti pri ljudeh«. Nikar pa ne zaničuj revežev, ker usmiljenja so vredni tudi oni, kateri so si sami nakopali — nesrečo. (O sv. Germani pa berete lahko še veliko lepega in vspodbudljivega v posebni knjižici, katera vam bodi s tem na novo priporočena.)

Bolnik.

Ni ne veste, kako nevarno je bil bolan. In komaj je okreval po prvi boleznì, že se ga je lotila druga, nič manj huda. Stariši so premišljevali, s čim bi ga ozdravili, toda zdelo se je, da njemu ne pomaga ne zdravilo ne mazilo. Prav zares je bil silno bolan!

Kdo pa — povej že vendar!

A kdo? Ne vem, ali bi vam povedal, ali bi vam ne, saj ga najbrž ne poznate; toda ker že hočete: Gabrov Domen je tisti bolnik. Pa ni bil v postelji, čeprav je bil bolan; njegova bolezen je bila namreč dušna. E, telo mu je bilo zdravo, pa še kako! Od jutra do večera je z malim Tončkom skakal po hiši, kuhinji, veži, pred pragom in povsodi. »Da bi že kaj kmalu začel hoditi v šolo«, želeli so večkrat mati, kadar je bil le preveč razposajen, »potem bi se mi vsaj za nekaj ur ohladila ušesa!« Toda kakor že rečeno, dasi telesno zdrav, bolehal je vendarle nevarno na duši.

Kaj pa mu je bilo?

Kadar sta jela Domen in Tonček — seveda ne pri družini iz velike sklede pri veliki mizi, ampak po letu na kuhinjskem pragu, po zimi pa na stolu pri peči — vselej sta se pričkala in ne redko tudi stepla z žlicama.

»E — veš, pred menoj že ne boš zajemal ocvirkov«, očital je Tonček Domnu in nabiralo se mu je že na jok, zakaj ocvirki so bili majhnemu debeluharju na žgancih posebno všeč. Pa brž se je odškodoval: pred Domnom je posnel vso zabelo.

»Tako se pa nisva zmenila, lej ga« — prijel ga je Domen za roko ter mu branil, da bi ne nesel žlice v usta.

»Ti si pred menoj —« hitel je Tonček in poskušal žlico izprazniti.

»Ne, jaz sem posegel samo do meje«, trdil je Domen.

»Seveda — kaj nisva na meji precej v začetku pojedla ocvirkov?«

»Mojih že ne boš jedel, če ne vem kaj!« ni hotel odnehati Domen ter izpulil bratcu žlico z zabeljenimi žganci. Tonček pa popade skledo in hoče zbežati. Ali kaj, ko je bil Domen močnejši: užugal je bratca in zopet sta pričela jesti, posebno še zato, ker so ju mati pokregali, češ: »Vsaj pri jedi bodita kakor se gre! Moj Bog, ali nimata oba dovolj? Če ne bo miru, drugič vaju bom postila, potem bosta pa imela!«

No, za jedenkrat je bilo dobro. Ko sta pa dobila pred poldnem ali popoldne malico, zopet ni bilo brez nevoščljivosti. Pogostokrat se je Domen kisal, zakaj Tončekov kos se mu je zdel prevelik. Pa so ga včasih mati pošteno nasekali in mu celó vzeli malico ter mu povedali, da takemu nevoščljivcu, kakor je on, prav nič kruha ni treba — pri drugi malici ali jedi je bil pa Domen vnovič stari Domen, zopet bolan — nevoščljiv. Bil je namreč tistih otrôk, katerih se ne prime nobena beseda, katere mora šele žalostna izkušnja naučiti, česar poprej nečejo verjeti. Tudi Domna je šele izkušnja izmodrila.

Tonček in Domen sta sedela pri skledi soka. Odmolila sta že, jesti pa še nista mogla, ker je bil sok prevroč. V gostih dimih se je vzdigoval sopar iz sklede, vendar ocvirki so se pa le videli, ki so plavali vrh soka. Tončku se je posebno dobro zdelo, ker so bili trije prav veliki pred njim. Domen mu je bil pa nevoščljiv, čeprav sta se tudi njemu smejala dva izza skledinega roba. To je vedel, da bi se mu bratec takoj uprl, če bi mu jih z žlico vzel, ali bil je zvit in jel je mešati sok, češ, poprej se bo ohladil. Ali ker je le tako mešal, da so prišli vsi ocvirki predenj, sporekla sta se, kakor že tolikokrat, tudi pri tej jedi s Tončkom. Toda brž sta utihnila, ker so se oglasili oče. Utihnila sta pač, mirovala pa ne. Domen je nalašč porival bratca od sklede ter se trdo držal za stol, na katerem je stala skleda. Kar se nagne stol proti njemu in — sok se razlije. Pa, da bi se bil samo razlil! Ali vroči sok je oparil Domnovo roko in precěj ga je dobil tudi na bose noge! Česar je iskal, dobil je sedaj; vse in vse najbolje bi bil imel rad sam: sedaj se je res prevrnila skleda s sokom nanj, toda to je bolelo in peklo in žgalo! Predno so se mu zacelili mehurčki na roki in nogah, preteklo je štirinajst dnij. Po teh dveh tednih je bil pa Domen popolnoma zdrav na telesu in tudi iz srca mu je izginila vsa nevoščljivost: nič več se nista prepirala s Tončkom zaradi večjih in boljših kosov. Pa sta bila od tega dné tudi veliko bolj zadovoljna kakor prejšnje čase; najbolj so se pa seveda veselili Domnovega poboljšanja njegovi dobri stariši.

Domen je že toliko zrastel, da je lahko hodil ob nedeljah v cerkev. Praznične obleke pa ni imel, zato so mu oče kupili nove čevljičke, hlačice,

telovnik, suknjico in siv klobuk z zelenim trakom. V nedeljo je bil torej nov od pete do glave. To se mu je zdelo! No, pa saj se vsakemu, ali tako nečimeren in prevzetan pa ni z lepa kdo, kakor je bil Gabrov Domen. Kako se vam je to ogledoval in popravljaj! In klobuk, dasi nov, ni mu bil dovolj lep, moral je pripeti za trak še pavovo pero. Še nekaj! Ti ošabnost ti ošabna mala, prvič gre v cerkev in že mu čepi klobuk po strani na prevzetni glavici! Kaj šele bode? — Ni lepo praviti o drugih kaj slabega; ako se pa kdo nauči iz bližnjikove slabosti drugače ravnati, dovoljeno je razglasiti tisto. No, Domen v cerkvi ni nič molil. Gnječa je bila v hiši Božji precejšnja, pa mu je brž kdo zmečkal klobuk. Ej, kako ga je gladil in gladil! Tudi poklekovati še ni znal tako, da bi si hlačice nič ne umazal — pa jih je potlej snažil in brisal, kakor bi bile svilnate.

A da bi samo skrbel za snago svoje nove obleke, to bi že še šlo. O Domnu pa je veljalo popolnoma: ta otrok je prevzetan. Še tisto nedeljo popoldne se je to jasno pokazalo. Domen je slekel suknjico in se ponašal golorok pred domačo hišo. Tu je bilo zbranih dokaj otrok: Malnarjeva Anica, Selanova Pepa, Brinarjev Lojzek, ubogi Markovčev Nacek in še mnogo drugih. Domen je držal roke na hrbtu, kakor bi graščine prodajal, ali pa jih je vtaknil mogočno v žep, prav kakor bi dejal: pol zemlje je moje in še nekaj. Kadar se je pa prestopil, zibal se je na čeveljčkih ter komaj pričakoval, da bi zaškripali. Seveda tovariši in tovarišice so ga gledali ter si želeli tudi lepe obleke.

Da bi še bolj pokazal, kako je imeniten, ker je nov, izpustil je velemogočno: »Ti Markovčev, domov pojdi, kaj boš stal med nami ves zašit.« Družbici te besede niso bile všeč, radi so imeli namreč vsi Nacka, četudi so bili doma revni. Markovčega je sramote rdečica polila in ni vedel, ali bi šel, ali bi ostal. »Naj bo pri nas«, potegnila se je zanj Selanova Pepa, »saj nikomur nič neče.« Domnu se je obesil nos in šel je nekoliko proč od tam, kjer sta bila Nacek in Pepa; tudi drugi so se mu pridružili. To je malega ošabneža še bolj napihovalo, zato pravi: »Pojdimo proti hlevu, naj bosta ta dva, kjer hočeta.« — Pred Gabrovim hlevom je velika mlaka, kamor se ob deževju steka voda, da napajajo v nji živino, za vodo je namreč v tem kraju huda. Domen stopi na obkrajni hlod pri mlaki in si prevzetno popravlja klobuk. Potem pa si izbrisuje mal madež, s katerim je ravnokar onesnažil nove čeveljčke. Pa se še ni dobro obrisal, že je — cepljal v grdi; rjavi mlaki! Na vlažnem hlodu mu je namreč zdrsnilo, in prevzetnež je prejel kaznen. O—joj, njegovi lepi, novi čeveljčki! Komaj jih je izvlekel iz ilovice! In hlačice? O, o — vse rjave, polne blata! Klobuk pa plava sredi mlake. Domen, Domen, zares si zal! Ves nov od pete do glave — samo umazan! Jej, jej, zakaj si se pa tako nosil?

Pred hišo je nastal vrišč; tovariši so na pol milovali Domna, na pol so mu pa tudi privoščili. Samo Markovčev Nacek je bil žalosten, nekaj zato ker je menil, da se je Domnu nesreča pripetila zaradi njega, malo se mu je pa tudi smilil, češ, gotovo ga je silno sram in še v hišo si ne bo upal. — Ko se je Domen popolnoma zavedel, kaj se je zgodilo, udrle so se mu debele solze — solze kesanja. Zakaj je bil tako nespameten, da se je neumno po-

našal z obleko? Saj si je ni sam prisluzil, pa si je domišljeval, da je Bog sam vé kaj v nji.

Hudo je bila kaznovana Domnova prevzetnost v mlaki, tudi v hiši so oče to kazen še popolnili, toda zato je bil pa Domen tudi ozdravljen za vedno. In sedaj je zdrav kakor riba v vodi in vesel in srečen.

E, da je le ozdravel; a bolan je bil dvakrat sila nevarno, res, sila nevarno.

J. Štrukelj.

Pomladne slike.

I. Na vrtu.

Kakor prejšnje čase	Vam življenje novo	Toda cvetje mlado
Gledam vas cvetlice,	Raz obraz odseva.	Težko se varuje,
Ko v pomladni sapi	Ker vam solnce žarno	Toča med nevihto
Ziblujete glavice.	Cvetje spet ogreva.	Čestokrat se vsuje.

Mili Bog obvari	Jaz pa, kakor preje,
Mraza vas in toče,	Gledam rad cvetlice,
On, ki vas oblekel,	Ko v pomladnem krasi
Skrben vam je oče!	Ziblujete glavice.

II. V gozdu.

Krila svoja mlada	Slehrno drevesce	Listje po mladikah
Pomlad razteguje.	Popje že poganja,	Tajnostno šepče,
Glasno vse prirode,	Vrhe svoje ziblje,	Glasno se raduje
Praznik oznanuje.	Vetru se priklanja.	Tihe svoje sreče.

Kukavica plaha	Vigred se povrača
Glasno 'kuku' peva;	Z njo pa mlado cvetje;
V góro znance vabi,	A nikdar ne vrne
Da ves dól odmeva.	Dnij se mladoletje.

III. Pri potoku.

Zdaj zopet, potoček, nizdolu podiš	Mraz bežal z dežele, in skopnel je sneg.
Valove na desno in levo.	Prosteje skakljaš po livadah;
Kot deček nemiren ti meni se zdiš,	Dolina je v cvetju, v zelenju je breg.
Ki zabil solze je in revo!	Vse ziblje v presladkih se nadah.

Po žimi pod ledom si mirno skakljál.	Britkosti in reve ta led se mi zdi,
Ni slišati skoraj te bilo.	Ki naše srce nadleguje;
Zdaj solnčni je žarek vezí ti raztál	Pa solnce veselja to ból prepodi.
Kaj naj bi te zdaj še motilo?	In človek se vnovič raduje.

Le teci, le teci, potoček nizdol,
 Pozdravi mi rožne planjave!
 Pomlad prenovljena, ko preje nikol,
 Objemaj, poljublaj dobrave!

Al. K. Sežun-ov.

